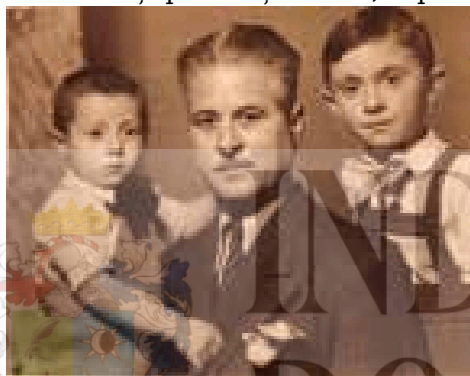

Viața este plină de meandre și puțini dintre cei înzestrați își vor valorifica din plin potențialul. Brâncuși a avut șansa bursei grație căreia a ajuns la Paris. La fel și Grigorescu, cel care a fost trimis tot în acea capitală a artei și totodată a Franței. Mozart, al cărui talent cu totul excepțional s-a vădit încă de la cea mai fragedă vârstă, născut într-o familie de muzicieni, a devenit un copil minune grație tatălui său, care i-a recunoscut genialitatea precoce și l-a susținut cu toate puterile și mijloacele materiale de care (din fericire) dispunea. Marea majoritate a creațiilor beethoveniene nu s-ar fi putut realiza fără sprijinul marilor case imperiale ale vremii. În China, împăratul și mandarinii întrețineau la curte mii de artiști: poeți (mai cu seamă), pictori, scriitori, peisagiști, sculptori ș.a.

În Roma antică un anume Mecena ocrotea literații, chiar și pe cei proscrisi și urmăriți de prigonitorii lor, de unde și termenul de mecenat. Câți din embrionii smulși din pântecele mamelor lor nu purtau germenul genialității? Sau câți dintre cei care au văzut lumina zilei și n-au fost răpuși de mici de boli, accidente sau nepăsare, au reușit să-și valorifice potențialul? În relatarea retrospectivă care urmează reconstituim portretul unui copil care a reușit în viață prin forțe proprii, dar, din păcate, a avut un sfârșit tragic. Într-un sat din Macedonia, care era foarte săracă pe atunci, dar nici acum nu e pricopsită, se naște Dumitru Zeana, al patrulea copil, toți băieți. Tatăl său moare și după câțiva ani Dumitru își pierde și mama, răpusă de tuberculoza care făcea ravagii pe atunci.

Nu avea rude apropiate care să-l înfieze, dar crește ocrotit de obștea satului, din acel spirit de solidaritate care caracteriza macedonenii acelor vremuri. Muncește de mic, îngrijind animalele, făcând curățenie, aducând vreascuri de foc din pădure, fără să cunoască jocurile unei copilării fericite. Obștea îl dă la școală, iar copilul dovedește o neobișnuită înclinație spre învățătură. Vorbea de mic limbile locului, macedoneana (aromâna), turca (limba oficială a Imperiului otoman), greaca, apoi româna, rupea și ceva albaneză. Urmează Liceul românesc din Bitolia, nerecunoscut însă de greci pentru care în afara școlii grecești, toți ceilalți erau considerați analfabeți. În timpul vacanțelor muncea ca mus pe vapoarele care făceau cursa Salonic-New York. O muncă istovitoare pentru un copil.

Este obsedat de visul mamei sale pe care i l-a comunicat în ultimele sale clipe de viață, când a pus mâna pe capul micuțului Dumitru spunând "Va hi iatru" (va fi medic), după care și-a dat duhul. Cei de față au crezut că aiurase în clipa de dinaintea morții. Părea, cu siguranță, ceva absolut imposibil. De la cinci ani cât avea atunci și până la sfârșitul vieții, Dumitru a fost însă obsedat de visul, prevestirea și binecuvântarea cea de pe urmă a mamei, cea care-i fusese ultimul său sprijin. Peripețiile vieții lui de orfan au fost nenumărate, ca și lupta pentru un țel care părea de neatins. Ajunge în România, la Cluj Napoca, unde dă târcoale Facultății de Medicină. Muncește până la epuizare spre a-și câștiga existența. Promovează admiterea. Prin bunăvoință, este găzduit în subsolul clădirii catedrei de anatomie, alături de sălile în care se conservau cadavrele destinate disecțiilor. Este numit preparator și disecă piesele anatomice care erau prezentate studenților. În acest mod, ajunge la cunoașterea celor mai mici detalii: filete nervoase, vase de sânge, organe. Face și studii microscopice. Este preluat de catedra de chirurgie a profesorului Iacobovici, un veritabil maestru, care-l remarcă și-i prevede un viitor strălucit. Urmează răpirea Ardealului de Nord și Clujul cade în zona înstrăinată.

Lupta omului cu destinul

Renunță silit la catedra universitară și trece Carpații la Râmnicu Vâlcea unde fondează un Sanatoriu de Chirurgie, cu sprijinul soacrului său și cu bani împrumutați din bancă. Vine războiul, mobilizarea și îl regăsim conducând spitale de campanie. Răniți grav de toate categoriile și de națiuni diferite: români, germani, ruși făcuți prizonieri. Se pregătise ani îndelungați pentru realizarea transplantului de rinichi. Stăpânea la perfecție tehnica. Inventase instrumente chirurgicale. Transplantează un rinichi unui tânăr sfârtecat de schije. Rinichiul străin introdus în trupul tânărului rănit începe să funcționeze, să producă urină, altfel, insuficiența renală este necruțătoare.

Organe de transplant se aflau din belșug, cei grav răniți care agonizau plăteau un greu tribut morții. Din nefericire, rinichiul transplantat cade victimă reacției imunologice de respingere. Cazul este pierdut. Urmează odiseea retragerii, apoi pierderea războiului, demobilizarea. Este arestat pentru că luptase împotriva Uniunii Sovietice și avea idei naționaliste. Orice contact cu lumea din afara zidurilor închisorii era interzis. A fost ucis sub tortură, la Aiud, în anul 1961. Viața sa a fost o epopee a luptei Omului cu Destinul. Omul câștigase în înfruntarea cu Destinul, călăuzit fiind de o mare idee și de o prevestire. Finalul tragic? Un brad care se frânge. Toți suntem muritori.

Prof.dr. Corneliu Zeana

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*